

## Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (\*)

12 FEBRUARI 1998

### ONTWERP VAN BIJZONDERE WET

**tot wijziging van de bijzondere wet  
van 27 april 1994 tot instelling van een  
responsabiliseringsbijdrage ten laste  
van sommige werkgevers  
van de openbare sector**

### VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE  
VOOR DE SOCIALE ZAKEN (1)

UITGEBRACHT DOOR  
DE HEER **Jean-Jacques VISEUR**

- (1) Samenstelling van de commissie  
Voorzitter : de heer Chevalier (P.)

| A. — Vaste leden   |                                                           | B. — Plaatsvervangers |                                                                                          |
|--------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| C.V.P.             | Mevr. D'Hondt,<br>HH. Goutry, Lenssens,<br>Mevr. Pieters. | C.V.P.                | H. Ansoms, Mevr. Creyf,<br>Mevr. van Kessel,<br>H. Vandeurzen,<br>Mevr. Van Hoesendonck. |
| P.S.               | Mevr. Burgeon,<br>HH. Delizée, Dighneef.                  | P.S.                  | HH. Dufour, Harmegnies,<br>Moock, Moriau.                                                |
| V.L.D.             | HH. Anthuenis, Chevalier,<br>Valkeniers.                  | V.L.D.                | HH. Cortois, De Grauwe,<br>Van Aperen, Lano.                                             |
| S.P.               | HH. Bonte, Vermassen.                                     | S.P.                  | HH. Cuyt, Suykens,<br>Verstraeten.                                                       |
| P.R.L.-            | H. Bacquelaine,                                           | P.R.L.-               | HH. D'hondt, Michel,                                                                     |
| F.D.F.             | Mevr. Herzet.                                             | F.D.F.                | Wauthier.                                                                                |
| P.S.C.             | H. Jean Jacques Viseur.                                   | P.S.C.                | Mevr. Cahay-André,<br>H. Fournaux.                                                       |
| VI.                | H. Van den Eynde.                                         | VI.                   | Mevr. Colen,                                                                             |
| Blok               |                                                           | Blok                  | H. Laeremans.                                                                            |
| Agalev/H. Wauters. |                                                           | Agalev/HH.            | Detienne, Vanoost.                                                                       |
| Ecolo              |                                                           | Ecolo                 |                                                                                          |

### C. — Niet-stemgerechtigd lid

V.U. Mevr. Van de Castele

Zie:

- 1295 - 97 / 98 :

— N° 1: Ontwerp van bijzondere wet.

(\*) Vierde zitting van de 49<sup>ste</sup> zittingsperiode

## Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (\*)

12 FÉVRIER 1998

### PROJET DE LOI SPECIALE

**modifiant la loi spéciale du 27 avril  
1994 instaurant une contribution  
de responsabilisation à charge  
de certains employeurs du  
secteur public**

### RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION  
DES AFFAIRES SOCIALES (1)

PAR  
M. **Jean-Jacques VISEUR**

- (1) Composition de la commission  
Président : M. Chevalier (P.)

| A. — Titulaires   |                                                         | B. — Suppléants |                                                                                      |
|-------------------|---------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| C.V.P.            | Mme. D'Hondt,<br>MM. Goutry, Lenssens,<br>Mme. Pieters. | C.V.P.          | M. Ansoms, Mme. Creyf,<br>Mme. van Kessel,<br>M. Vandeurzen,<br>Mme Van Hoesendonck. |
| P.S.              | Mme. Burgeon,<br>MM. Delizée, Dighneef.                 | P.S.            | MM. Dufour, Harmegnies,<br>Moock, Moriau.                                            |
| V.L.D.            | MM. Anthuenis,<br>Chevalier, Valkeniers.                | V.L.D.          | MM. Cortois, De Grauwe,<br>Van Aperen, Lano.                                         |
| S.P.              | MM. Bonte, Vermassen.                                   | S.P.            | MM. Cuyt, Suykens,<br>Verstraeten.                                                   |
| P.R.L.-           | M. Bacquelaine,                                         | P.R.L.-         | MM. D'hondt, Michel,                                                                 |
| F.D.F.            | Mme. Herzet.                                            | F.D.F.          | Wauthier.                                                                            |
| P.S.C.            | M. Jean Jacques Viseur.                                 | P.S.C.          | Mme. Cahay-André,<br>M. Fournaux.                                                    |
| VI.               | M. Van den Eynde.                                       | VI.             | Mme. Colen,                                                                          |
| Blok              |                                                         | Blok            | M. Laeremans.                                                                        |
| Agalev/M. Wauters |                                                         | Agalev/MM.      | Detienne, Vanoost.                                                                   |
| Ecolo             |                                                         | Ecolo           |                                                                                      |

### C. — Membre sans voix délibérative :

V.U. Mme. Van de Castele

Voir:

- 1295 - 97 / 98 :

— N° 1: Projet de loi spéciale.

(\*) Quatrième session de la 49<sup>ème</sup> législature

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp behandeld tijdens haar vergadering van 4 februari 1998.

## I. INLEIDING VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN

*De minister van Volksgezondheid en Pensioenen* brengt in herinnering dat de bijzondere wet van 27 april 1994 ten laste van de Staat, de Gewesten en Gemeenschappen een responsabiliseringsbijdrage heeft ingesteld voor de rustpensioenen voor hun voormalige personeelsleden. De opbrengst ervan wordt elk jaar aan het Fonds voor overlevingspensioenen gestort.

De *ratio legis* van die bijzondere wet was dat de federale Staat, met inachtneming van de autonomie van Gewesten en Gemeenschappen in verband met de voorschriften inzake het administratief en geldelijk statuut van hun personeel, niet bereid kon worden gevonden de volledige last te dragen van beslissingen die hij niet beheerste. Tegen die achtergrond werd afgesproken dat de Gemeenschappen en Gewesten in zekere mate moesten worden betrokken bij de weerslag van hun beslissingen op de federale begroting van Pensioenen, althans zo die deelgebieden ander beleid zouden voeren dan de federale Staat, zowel inzake het aantal in vast verband benoemde personeelsleden als inzake hun bezoldiging.

De uitgewerkte regeling bestond in de oprichting van een «pool», die alle rustpensioenen omvat die rechtstreeks ten laste van de staatskas vallen, met andere woorden de pensioenen toegekend aan de gewezen personeelsleden van de federale Staat, van de Gemeenschappen en van de Gewesten. De regeling zorgt ervoor dat het stelsel van de pensioenen ten laste van de staatskas in evenwicht blijft en heeft het voordeel dat de verschillende overheden geresponsabiliseerd worden; de last die elk van die overheden moet dragen is immers afhankelijk van de ontwikkeling van haar loonmassa.

De basisresponsabiliseringsbijdrage van elke overheid is het verschil tussen de theoretische werkgeversbijdrage en het trekkingsrecht; de trekkingscoëfficiënt wordt berekend op grond van de loonmassa van het jaar 1989, dus op een ogenblik dat de onderscheiden overheden nog geen eigen weddebeleid konden voeren.

De reële responsabiliseringsbijdrage is gelijk aan een percentage van de theoretische bijdrage.

Artikel 8 van de bijzondere wet van 27 april 1994 heeft een bijzondere berekeningswijze ingesteld voor

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné le présent projet de loi lors de sa réunion du 4 février 1998.

## I. EXPOSE INTRODUCTIF DU MINISTRE DE LA SANTE PUBLIQUE ET DES PENSIONS

*Le ministre de la Santé publique et des Pensions* rappelle que la loi spéciale du 27 avril 1994 a instauré à charge de l'Etat, des Communautés et des Régions une contribution de responsabilisation en matière de pension de retraite de leurs anciens agents, dont le produit est versé chaque année au Fonds des pensions de survie.

La *ratio legis* se situait dans le fait que tout en respectant l'autonomie des Communautés et des Régions en ce qui concerne les règles relatives au statut administratif et pécuniaire de leur personnel, l'Etat fédéral ne pouvait accepter de devoir assumer intégralement les effets de décisions dont il n'avait pas la maîtrise. C'est dans cet esprit qu'il avait été convenu, dans une certaine mesure, de faire participer les Communautés et Régions aux effets de leurs décisions sur le budget fédéral des pensions, du moins en ce qui concerne les politiques divergentes que ces entités pourraient mener par rapport à l'Etat fédéral tant en matière de nombre d'agents pourvus d'une nomination à titre définitif qu'en matière de rémunération de ces agents.

Le système retenu a consisté à créer un «pool» rassemblant toutes les pensions de retraite directement à charge du Trésor public, c'est-à-dire, les pensions accordées aux anciens agents de l'Etat fédéral, des Communautés et des Régions. Tout en assurant l'équilibre du régime des pensions à charge du Trésor public, il présente l'avantage de reponsabiliser les différents pouvoirs étant donné que la charge que l'un ou l'autre de ces pouvoirs devra supporter sera fonction de l'évolution de sa masse salariale.

La contribution de responsabilisation de base propre à chacun des pouvoirs est égale à la différence entre la contribution patronale théorique et le droit de tirage. Le coefficient de tirage est fixé sur la base de la masse salariale afférente à l'année 1989, c'est-à-dire au moment où ne pouvaient exister des politiques salariales distinctes entre les différents pouvoirs.

La contribution de responsabilisation réelle est égale à un pourcentage de la contribution théorique.

L'article 8 de la loi spéciale du 27 avril 1994 a instauré un mode de calcul particulier pour les

de responsabiliseringsbijdragen verschuldigd voor de jaren 1994 tot 1996 voor het personeel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het personeel van het onderwijs voor sociale promotie van de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap en voor het administratief personeel van de Duitstalige Gemeenschap. Deze andere berekeningswijze werd ingesteld omdat voor voormelde personeelscategorieën, rekening houdend met het aantal personeelsleden dat indertijd vast benoemd was, de loonmassa van 1989 echter op generlei wijze representatief was voor het aantal personeelsleden dat normaal vereist is voor het uitvoeren van de aan dat personeel toevertrouwde taken.

Bij de totstandkoming van de bijzondere wet van 27 april 1994 werd gemeend dat dit probleem opgelost zou zijn tegen 1 januari 1996 en dat meer bepaald het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op die datum over een normaal bestand van vastbenoemde personeelsleden zou beschikken zodat een trekkingscoëfficiënt eigen aan dat Gewest zou kunnen worden vastgesteld.

Thans blijkt evenwel dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog steeds niet over een dergelijk personeelsbestand beschikt zodat de grondslag voor de invoering van de overgangsregeling nog steeds bestaat.

Wat de voor hogervermelde personeelscategorieën verschuldigde responsabiliseringsbijdragen betreft, wordt bijgevolg voorgesteld om de overgangsregeling met vier jaar te verlengen, tot het jaar 2000.

Voorts is gebleken dat sinds de invoering van de responsabiliseringsbijdrage in 1994 het aantal leerlingen in het door de Duitstalige Gemeenschap georganiseerd onderwijs is toegenomen met meer dan 10 %. Om aan dit gegeven tegemoet te komen, was deze Gemeenschap verplicht het aantal personeelsleden in het onderwijs aanzienlijk te verhogen.

Als gevolg daarvan is de aanvankelijke trekkingscoëfficiënt absoluut niet representatief voor het aantal personeelsleden dat normaal vereist is voor het uitvoeren van de aan dat personeel toegewezen taken.

Bijgevolg werd het voor de jaren 1997 tot 2000 opportuun geacht de specifieke berekeningswijze, die oorspronkelijk uitsluitend voorbehouden was aan het personeel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het personeel van het onderwijs voor sociale promotie en het administratief personeel van de Duitstalige Gemeenschap, ook toe te passen op het volledige personeel van het onderwijs van de Duitstalige Gemeenschap.

contributions de responsabilisation dues pour les années 1994 à 1996 pour le personnel de la Région de Bruxelles-Capitale, le personnel de l'enseignement de promotion sociale de la Communauté flamande, de la Communauté française et de la Communauté germanophone ainsi que pour le personnel administratif de la Communauté germanophone. Ce mode de calcul différent a été instauré pour le motif que la masse salariale de 1989 n'était, pour les catégories de personnel précitées, compte tenu du nombre d'agents qui, à l'époque, étaient revêtus d'une nomination à titre définitif, en aucune manière représentative du nombre normal d'agents nécessaire pour remplir les missions confiées à ce personnel.

Lors de l'élaboration de la loi spéciale du 27 avril 1994, on avait présumé que ce problème serait réglé pour le 1er janvier 1996 et qu'en particulier la Région de Bruxelles-Capitale disposerait à cette date d'un effectif normal d'agents nommés à titre définitif, ce qui aurait permis de fixer son propre coefficient de tirage.

Actuellement, la Région de Bruxelles-capitale ne dispose toujours pas d'un tel effectif, de sorte que la raison qui a justifié l'instauration du régime transitoire existe toujours actuellement.

Il est dès lors proposé, s'agissant des contributions de responsabilisation dues pour les catégories de personnel précitées, de prolonger de quatre ans, c'est-à-dire jusqu'à l'année 2000, le régime transitoire.

Par ailleurs, il est apparu que depuis l'instauration en 1994 de la contribution de responsabilisation, le nombre des élèves qui étudient dans l'enseignement organisé par la Communauté germanophone a augmenté de plus de 10 %. Or, pour répondre à cette situation, cette Communauté a été forcée d'accroître de manière sensible ses effectifs chargés de l'enseignement.

Il en résulte que le coefficient de tirage initial n'est nullement représentatif du nombre normal d'agents nécessaire pour remplir les missions conférées à ce personnel.

En conséquence, il a été jugé opportun d'étendre, pour les années 1997 à 2000, à tout le personnel de l'enseignement de la Communauté germanophone, le mode de calcul particulier qui, à l'origine, avait été réservé au seul personnel de la Région de Bruxelles-Capitale, de l'enseignement de promotion sociale et au personnel administratif de la Communauté germanophone.

De uitbreiding van die overgangsregeling tot het volledige personeel van de Duitstalige Gemeenschap heeft tot gevolg dat de trekkingscoëfficiënt van die Gemeenschap op nul wordt gebracht. In de loop van 2000 zullen nieuwe trekkingscoëfficiënten worden bepaald; die coëfficiënten zullen worden gebruikt bij de berekening van de responsabiliseringsbijdragen die vanaf 2001 verschuldigd zullen zijn.

Ter afronding verklaart de minister dat de voorgestelde tekst, waarvan de goedkeuring in plenum een bijzondere meerderheid vereist, beantwoordt aan een uitdrukkelijk verzoek van de deelgebieden.

## II. BESPREKING EN STEMMINGEN

*De heer Detienne* brengt in herinnering dat toen het ontwerp van wat de bijzondere wet van 27 april 1994 zou worden, in commissie ter bespreking voorlag, hij het ermee eens was om ten laste van de deelgebieden een responsabiliseringsbijdrage in te stellen. Toch had hij ook een aantal bezwaren ingebracht tegen de terugwerkende kracht van de berekeningswijze van die bijdrage (zie het verslag van de commissie voor de Sociale Zaken, Stuk nr. 1263/3, 1993-94, blz. 5).

Dat gezegd zijnde, is de spreker het eens met de voorgestelde tekst, die terecht rekening houdt met de bijzondere personeelssituatie in de Duitstalige Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

*De voorzitter* vraagt hoe ver het voorontwerp van de regering tot hervorming van de ambtenarenpensioenen is gevorderd. De eerste minister heeft gewag gemaakt van obstructies ter zake. Wat is daarvan aan?

Net als de heer Detienne vraagt hij zich af waarom de voorgestelde tekst terugwerkende kracht heeft tot 1 januari 1997. Wat zijn de financiële gevolgen daarvan voor de federale overheid en/of de deelgebieden?

*De minister* antwoordt dat de ter bespreking voorliggende tekst geen betrekking heeft op de hervorming van de pensioenen in de overheidssector.

Voorts kan de terugwerkende kracht tot 1 januari 1997 worden verklaard door de toepassing ervan op dat boekjaar. Voor de federale overheid houdt een en ander 38 miljoen frank aan minderontvangsten in.

\*  
\* \*

L'extension du régime transitoire à l'ensemble du personnel de la Communauté germanophone a pour effet de ramener à zéro le coefficient de tirage propre à cette Communauté. Dans le courant de l'année 2000, seront fixés des nouveaux coefficients de tirage qui seront utilisés pour la détermination des contributions de responsabilisation dues à partir de 2001.

Le ministre conclut son exposé en précisant que le texte proposé, nécessitant une majorité spéciale en séance plénière pour son adoption, répond à une demande expresse des entités fédérées.

## II. DISCUSSION ET VOTES

*M. Detienne* rappelle que lors de la discussion en commission de la loi spéciale du 27 avril 1994 en projet, il avait acquiescé à l'instauration d'une contribution de responsabilisation à charge des entités fédérées tout en formulant des objections à l'encontre de la rétroactivité caractérisant son mode de calcul (cfr le rapport fait au nom de la commission des Affaires sociales, Doc n°1263/3-1993/1994, p.5).

Ces réserves étant émises, l'orateur souscrit au texte proposé qui tient logiquement compte des situations particulières en matière de personnel caractérisant la Communauté germanophone et la Région de Bruxelles-Capitale.

*Le président* s'enquiert de l'état d'avancement de l'avant-projet gouvernemental de réforme des pensions des agents de l'Etat. Le Premier ministre a fait état d'obstructions à cet égard. Qu'est-il ?

Il s'interroge d'autre part, à l'instar de M. Detienne, sur la rétroactivité du texte proposé au 1er janvier 1997 et les conséquences financières qui en découlent pour l'Etat fédéral et/ou les entités fédérées.

*Le ministre* répond que le texte à l'examen ne porte pas sur une réforme des pensions du secteur public.

D'autre part, sa rétroactivité au 1er janvier 1997 s'explique par son application à cet exercice. Le manque à gagner pour l'Etat fédéral est estimé à environ 38 millions de francs.

\*  
\* \*

De artikelen 1 tot 10 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Het gehele wetsontwerp wordt aangenomen met dezelfde stemuitslag.

*De rapporteur,*

J.-J. VISEUR

*De voorzitter,*

P. CHEVALIER

Les articles 1 à 10 sont succesivement adoptés à l'unanimité.

L'ensemble du projet est adopté par le même vote.

*Le rapporteur,*

J.J. VISEUR

*Le président,*

P. CHEVALIER